

44 SERİ NO'LU KURUMLAR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	KURUMLAR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Sayı	21748
Tarih	04.11.1993
Sıra no	44

Bakanlığımıza intikal eden olaylardan, menkul kıymet alım satımından doğan kazançlar ile "Menkul Kıymet Yatırım Fonları"nın ve aynı nitelikteki "Yatırım Ortaklıkları"nın portföy işletmeciliğinden doğan kazançlarının vergilendirilmesi konusunda uygulamadan kaynaklanan tereddütlerin olduğu anlaşılmış ve bu konularda aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

I _ MENKUL KIYMET ALIM SATIM KAZANÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

1) Tam Mükellef Gerçek Kişilerde Vergileme

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının 2 numaralı bendinde, borsada kayıtlı olanlar ve ivazsız olarak iktisap edilenler hariç, menkul kıymetlerin iktisap tarihinden başlayarak bu yıl içinde veya iktisaptan evvel elden çıkarılmasından sağlanan kazançların bir takvim yılındaki tutarının 200.000 lirayı aşmayan kısmı, gelir vergisinden müstesna tutulmuştur. Ayrıca, 92/3892 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 200.000 liralık istisna tutarı, 1993 ve müteakip yıl gelirlerine uygulanmak üzere 500.000 liraya yükseltilmiştir.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun geçici 27 nci maddesi hükmü ile menkul kıymet sahiplerinin, 31.12.1999 tarihine kadar menkul kıymet alım satımına yetkili olan bankalar, aracı kurumlar ve borsa komisyoncuları vasıtasıyla menkul kıymetlerini elden çıkarmak suretiyle sağladıkları kazançlar, gelir vergisinden müstesna tutulmuştur.

Aynı maddede ayrıca, kendi nam ve hesabına menkul kıymet alım satımıyla devamlı olarak uğraşanların bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ile Türkiye'de ve yabancı memlekette kurulmuş bir ticari işletmeye dahil menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından sağlanan kazançların istisna kapsamında olmadığı belirtilmiştir.

Bu hükümlere göre, menkul kıymet alım satım gelirlerinin vergilendirilmesi aşağıdaki gibi olacaktır.

a) Gerçek kişilerin menkul kıymetlerini, 31.12.1999 tarihine kadar menkul kıymet alımsatımına yetkili bankalar, aracı kurumlar veya borsa komisyoncuları aracılığıyla elden çıkarmaları halinde, sağladıkları bu kazançlar, gelir vergisinden müstesna tutulacaktır. Buna göre gerçek kişiler, menkul kıymetlerini iktisap tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde veya iktisaptan önce elden çıkarmış olsalar dahi, elden çıkarma işlemi adı geçen kuruluşlar aracılığı ile yapılmakta ise, elden çıkarmadan doğan kazançlar, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesi kapsamında değerlendirilmeyecek ve vergilendirilmeyecektir.

Buna göre, gerçek kişilerin birikimlerini değerlendirmek amacıyla ticari organizasyon dışında, menkul kıymet alımsatımına yetkili olan bankalar, aracı kurumlar veya borsa komisyoncuları vasıtasıyla menkul kıymet alıp satmaları halinde, bu kazançlar vergilendirilmeyecektir.

Öte yandan, gerçek kişilerin, menkul kıymetlerini menkul kıymet alımsatımına yetkili bankalar, aracı kurumlar veya borsa komisyoncularının aracılığı olmaksızın elden çıkarmaları halinde, bu menkul kıymet satışından elde ettikleri kazançların, sözkonusu geçici 27 nci madde hükmüne göre gelir vergisinden istisna edilmesi mümkün değildir. Bu durumda, menkul kıymetlerin iktisap tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde elden çıkarılmasından doğan kazançların 500.000 lirayı aşan kısmı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 nci maddesinin birinci fıkrasının 2 numaralı bendi kapsamında değer artışı kazancı olarak vergiye tabi olacaktır. Ancak, borsada kayıtlı olan veya ivazsız olarak iktisap edilen menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından doğan değer artışı kazançları yukarıda yer alan sınırlamalara bağlı olmaksızın vergilendirilmeyeceklerdir.

b) Ticari bir organizasyon çerçevesinde kendi nam ve hesaplarına menkul kıymet alımsatımı ile devamlı olarak uğraşanların bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ticari kazanç olarak vergilendirileceğinden, bu kazançlara istisna uygulaması söz konusu değildir. Bu kişiler, borsaya kote edilmiş olanlar da dahil olmak üzere, sahip oldukları menkul kıymetlerini menkul kıymet alımsatımına yetkili olan bankalar, aracı kurumlar veya borsa komisyoncuları vasıtasıyla satmış olsalar dahi, bu satıştan elde etmiş oldukları kazançlar, ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilecektir.

